

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsettelse af anden Behandling af Forslag til Finanslov for Finansaaret fra 1ste April 1893 til 31te Marts 1894.

Frier: Det er Indbringingsforslaget under Nr. 249 til § 26, jeg gerne vilde sige lidt om. Forslaget angaar et foresøgt Tilskud til Dansk Sløjdforening, en Bevilling, som den højtærede Minister har foreslaaet, men som Finansudvalget ikke har ment at kunne slutte sig til. Saa vidt jeg har forstaaet den ærede Ordførers Udtalelser, har man undladt at slutte sig til dette Forslag, fordi man mente, at man savnede de fornødne Oplysninger om Sagen. Jeg ved ikke, om de nævnte Oplysninger have været indtrævede. De ville i alt Fald være forholdsvis lette at skaffe til Veje. Særlig i to Henseender savnedes disse Oplysninger. Der savnedes Underretning om, efter hvilke Regler de Penges, Staten bevilger, uddeles i denne Sag, og der savnedes Oplysning om de forskellige Retninger i denne Undervisningsgren, som findes her i Landet.

Jeg tror, at det maa siges, at de Regler, hvorefter Fordelingen af disse Penge foregaar, gør dem saa frugtbringende, som det overhovedet er muligt, og at der — samtidig med at Staten giver sit Tilskud — stilles saa store Krav til den private Medvirning, som man billigtvis kan forlange som Betingelse for Statshjælp. Det er nemlig i Forin af Laan, at disse Penge gøres frugtbringende; det er rentestør Laan til de Skoler, som ville indføre Sløjd, Laan, som tilbagebetales i Bøbet af en halv Snes Aar eller lignende, som saaledes for hvert Aar forboldte Skolerne en Udgift og altsaa forudsætte en Tilbøjelighed fra Skolens Side til at oppe noget for Sagen. Pengene komme altsaa stadig tilbage. De Penge, som gives ud til enkelte Aars Statsbidrag, have ikke udspillet deres Rolle i det Aar, men komme igen saaledes, at de paa ny kunne sættes i Circulation, kunne benyttes til flere Skolers Understøttelse paa samme Maade. Det er de af Ministeriet godkendte Regler, efter hvilke disse Penge bruges, og jeg antager fremdeles vilde blive brugte.

Hvad angaar de forskellige Retninger i Sløjden, har det været saaledes med denne Statsbevilling, at den ikke benyttedes til nogen enkelt Sløjdretning. Den benyttedes saaledes, at hvad der overhovedet af Sløjd kom op her i Landet, skulde efter den Forenings Opfattelse, som har forvaltet dette Statstilskud, være lige nær til at saa godt af Bevillingen inden for de Grænser, som

deres Virksomhed krævede, naar man da blot kunde sikre sig, at der var dygtige Kræfter, som ledede Undervisningen, og at den udførtes paa en pædagogisk forsvarlig Maade. Der er for saa vidt ikke ved denne Bevilling Tale om forskellige Retninger, som kunde have mere eller mindre Krav paa at høres, idet Bevillingen gaves. Jeg antager, at Bevillingen er tilstent og ændendes saa lige til alle de Retninger, som komme op i Landet med Krav paa at kunne anerkendes.

At Summen i Aarenes Løb nødvendigvis maa sige noget, det forekommer mig at være ganske naturligt. Bevillingen begyndte 1886 som en Bevilling til „Forsøg“ med Indførelse af Sløjd i Skolerne. Jeg antager, at idet man her i Rigsdagen gav denne Bevilling, var det, fordi man vilde gaa videre, hvis det viste sig, at Forsøget lykkedes. Meningen har selvfølgelig ikke kunnet være, at man vilde gøre et Forsøg og saa lade det blive staaende derved. Et Forsøg maa altid være en Indledning i Retning af at gaa videre, hvis Forsøget ikke glipper. Nu har det vist sig, at det har været en heldig Vej; det har vist sig, at disse Forsøg rundt omkring i Skolerne have fremkaldt forøget Drivkraft for Undervisningen, have trykket Børnene, gennem praktisk Arbejde nærmere til Skolen end tidligere og have afgivet et forrykkende Element ogsaa for Lærerne — idet hele have opfyldt de Forventninger, man billigtvis kunde være. At Kravene saa ogsaa efterhaanden maatte stilles noget højere, forekommer mig en selvfølgelig Sag, og der er saa meget mere Grund for Staten til at følge med denne Udvikling, som Sløjden ikke blot er en Tilgift til den øvrige Undervisning, som kan være god, naar den er der, men ogsaa kan uundværes, naar den ikke er der. Jeg tror meget mere, at det er et centralt Punkt i Undervisningen. Det kan ikke nægtes, at Undervisningen baade i de højere og lavere Skoler i de tidligere Aar har lidt alt for meget af den ensidige teoretiske Form, hvorunder den har arbejdet, og som saa lidet svarer til, hvad der er naturligt for Børn. Sløjd, lagt til Rette paa pædagogisk forsvarlig Maade, vil ikke blot blive en Øvelse i rent praktisk Haandsfærdighed, men ogsaa et Udgangspunkt for en mere ansuelig Gennemførelse af det Undervisningsstof, som Skolen paa det teoretiske Omraade skal meddele Børnene. Man har i vore Dage talt saa meget om, at det er et Grundprincip for Undervisningen, at den skal være ansuelig og ikke blot arbejde med Børnene gennem Regler og almindelige Betragtninger. Men Ansueligheden bliver først for Børnene, hvad den